

Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A

vineri 22
de com. v.

3 jan. 1868

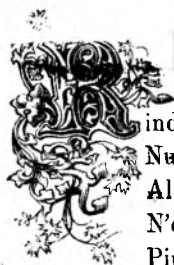
Ese totu a opt'a di
Pretiuu pentru Austria
pe Jan. - jun. . . . . 4 fl. -
Pentru Romania
pe Jan. - jan. unu galbenu.

Nr.
49

Cancelari'a redactiunii
Strat'a morariloru Nr. 10.
unde sunt a se adresá manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Anulu

III
1867.

Indunéu'a sub stresina
Nu s'aude ciurciulandu,
Albiniór'a prin gradina
N'o mai vedi voiosu saltandu.
Pipalac'a nu mai canta
Prin ogorulu in floritu,
Ciocarli'a nu s'avena
Catra ceriulu desvalitu.
La a ernei respirare
Multe paseri au plecatu,
Cari remase n'au plecare,
Nu au voia la cantatu ;
Dara mie asié mi vine,
Sê cantu singuru, intru mine :
Salutare, érna grea,
Sora dulce, drag'a mea !

Cand erá pe campu verdétia,
Cand pe maluri flori luciau,
Si pastorii prin fenatie
In fluere se 'ntreceau :
Numai eu n'aveam clipita
Se m'adape cu placeri,
A mea anima cernita
Se strivea in chinu, doreri.
Nice arboru, nice flóre

Ah ! nu me compatimá,
Nice omu, nici sburatóre,
De ce-su tristu, nu me 'ntrebá.
Si asié-mi paré de reu,
Cumcâ suferu numai eu.
Te salutu dar, érna grea,
C'ai venitu, tu sor'a mea !

Pre-a mea facia e palóre,
Pre-a ta, érna, este nea ;
Nu mai cresce 'n tine flóre,
O, nici pre viéti'a mea ;
Reci-su tóte ale tale,
Rece-e sinulu mieu mahnitu ;
Pre de-asupra-ti cétia mare,
Si-alu mieu ceriu e cuptusítu ;
Cursulu riuriloru line
Dintii tei l'a 'mpedecatu,
Ér' de lungile suspine
Lacrimile-mi s'au uscatu.

Asié-mi place dar' sê cantu
Pe-unu glasu gelnicu, pe-unu glasu
frantu :

Salutare, érna grea,
Sora dulce, drag'a mea !

Nu m'abatu pe la caldura,
 Că-ci rabdu tempulu celu gerosu.
 Esu afara la natura
 Me preambu 'n susu si 'n diosu,
 Si sentiescu o mangaere
 Cand audu pomulu pomnindu,
 Cautu la ghiacia cu placere
 Cand pe ap'o vediu venindu.
 Patimescu in liniscire,
 Ce usit'a mi-a croitu,
 Cand observu cumcă in fire
 Nu-su numai eu amaritu.
 Deci mi-place ca se cantu
 Pe-unu glasu gelnicu, pe-unu glasu
 frantu :
 Salutare, erna grea,
 Sora dulce, drag'a mea!

M. Popiliu.

ILÉNA.

Novola originala.

(Finea.)

V.

In diori de dîua, candu abié se diareau in-
 crá vre-unu noru pre orizonulu celu venetu,
 candu numai picurii cei limpedi de prin poti-
 rele floriceleloru mai siopteau despre norii, des-
 pre plo'a, despre fulgerii cei de ésta-nópte : lu-
 vedemu pre mosiu Tom'a grabindu cu nesce
 pasi grei pre-o cararutia, ce se 'ntindea — ca
 unu sierpe lungu prin érb'a cea uda — catra
 tiemiteriu si de-acolo mai departe, in susu, ca-
 tra stan'a lui Tanasia.

Ore unde merge-asié desu de deminétia?

Abié face doi-trei pasi si éra se opresce si
 se gâdesece, si gandurile-i paru a fire grele . .

Éra mai numera câti-va pasi si-apoi éra se
 opresce; pare că vre sê si mai întrebe mintea, câ
 ore : sê mérga, ori sê nu mérga?

Si budiele-i paru tremurande, ca-si cum ar
 vorbí ceva asié cam intru sine.

Sê ne apropiamu de elu, sê lu-vedemu mai
 de-aprópe, sê i-stiricimu gandurile, sê i-pandi-
 mu vorbele, dóra vomu scí, ce vre sê faca, unde
 vre sê mérga? . .

Stà si gâdesece . . in urma cugetele-i se
 sprimara in nesce graiuri confuse, misteriose,
 rupte din candu in candu numai prin nesce
 pause scurte, in cari éra fierbeau cugetele.

Asié medità, asié murmurà câtu-va tempu,
 in urma anim'a-i erupse in tonurile sbuciumate
 ale unei eschiémâri pline de durere, de chinu, de
 tortura . .

— O, deschide-te pamentule si 'ngrópa-
 afundu in sinu-ti pre bietulu, pre nefericitulu
 mosiu Toma, ca sê nu i-véda lumea rusinea
 lui . . imburdati-ve voi munti carunti de néu'a
 vechiuriloru si mi-acoperiti fac'a din aintea
 ochiloru celoru rei, se nu véda ómenii cum a
 pêrlit'o rusinea, cum a sdrucinat'o dorerea . .
 unde sunteti voi vrajitórie necurate, voi naluce
 negre, voi duchuri pecatóse din adenculu iadu-
 lui? . . veniti, veniti si spintecati negur'a rusi-
 nei de pe fruntea mca, si mi-spuneti unde-e Ilé-
 n'a? . . O Iléna, Iléna, lacrimele mele ti-voru in-
 veniná petiórele tale, si blastemulu meu ti-va
 ciuntá viéti'a candu ti-a fi lumea mai draga . .
 Astadi va fi nunt'a, si nunt'a, nu si-va vedea mi-
 rés'a sa, dar astadi va veni si mórtea, si Tana-
 sia nu va vedea resaritulú sórcului . . O acestu
 strantiosu, acestu venitura fara nume si fara
 avere, nu si-va strange mai multu draguti'a 'n
 bracie, nu neci in ceé'a lume . . câ-ci si-acolo
 lu-va ajunge mani'a mea . .

Si ochii lui mosiu Tom'a improsicau ful-
 gere si tresnete, fulgere de mania, tresnete de
 resbunare.

Inca-o clipa de eugetare, o clipa de tortu-
 ra, o clipa infernala si pasii lui éra si-incepura
 cursulu celu grea, cursulu celu furibundu.

Ajunse 'n marginea tiemiteriului; dar aci
 sufletulu i-se umplú de óre-si care fióre, ce lu-fa-
 cca se tremure, nu de rusine, nu de dorere, ci
 de unu feliu de presimtîre secreta, dar funesta,
 cumplita . .

Asié doriá sê retécésca pe alta cale, sê 'n-
 cungiure acestu locu ce i-inspirá atât'a fióre,
 atât'a gróza; dar o mana tainica, pareá câ nu
 lu-lasa, pareá câ lu-trage numai intr' acolo.

Intrà in tiemiteriu.

Tiemiteriulu érá mutu si doiosu si udatu
 cu lacrimi din ceriuri.

Si mosiu Tom'a si-urmarea cararea cu pasi
 moi, cu pasi dubiosi, cu ochii tientiti in pa-
 mentu.

O simtîre misterioasa i-totu sioptea siópte de
 gróza, siópte de fiori.

Odata numai incepù ai-retací privirea pres-
 te remnulu celu jalnicu, preste gliile cele mute,
 pana ce de-odata ochii-i se oprira la o cruce pu-
 treda, struncinata.

Érá crucea muerii sale.

O dorere cumplita i-apucà sinulu la privi-
 rea acestei cruci si anim'a-i se topi in accentele
 unei plansori desperate.

— O, tu cruce doioasa, tu ce-acoperi o vié-
 tia mai scumpa, mai dulce, mai blanda, si mai
 nevinovata ca viéti'a angeriloru, o, de ce nu ai

simtîri, sê ti-potu enerá necazurile, nefericirile mele si tu sê me poti audî, sê mi-poti compati-mî jalca si dorerea mea . . De ce nu potu jacea si cu sub glîile tale, sê nu vedu rusinea fetei mele, sê nu rîda nimene de rusinea lui mosiu Toma! . .

Apoi se luà incetu, catra crucea cea struncinata ca sê si-mai verse odata inca dorerea, lacrimile pe sinulu ei celu putredu.

Ochîi i-erâu plini de lacrimi, si prin velulu lacrimiloru nu mai vedea nemica.

Candu ajunsela mormentu, genunchii-i ca-diura franti pe glîile cele mohorîte si lacrimile multu tempu nu lu-lasara sê véda nemicu, nemicu alta decâtu dorerea, decâtu rusinea ce i-apasá sufletulu.

Dupa ce si-planse dorerea pe de plinu, dupa ce mai scadiura lacrimile de pre genele-i rosiete: si-redicà fruntea de pe glîa ce-o udase cu rou'a ochiloru sei, si-redicà fruntea, dar nu si-potú redicà petiôrele, nu si-potú redicà sufletulu din gróp'a dorerei . . si o câtu de afunda erá gróp'a in care lu-aruncà dorerea cea nóue, dorerea cea mai cumplita, ce-o póte simtî unu tata, unu parinte batutu de sórte, vedindu-se despártitu si despertítu pre vecía, de ultim'a-i mangaiere, de ultimulu radiemu, de ultim'a buchata a animei sale . .

Si Ilén'a erá ultim'a mangaiere, erá ultim'a buchata din anim'a lui mosiu Tom'a . . si Ilén'a jacea mórta naintea lui.

Ca unu nebunu impunsu prin anima nevali mosiu Tom'a a supr'a cadavrului Ilenei, si lu-pipaì pe de tóte pârtîle si lu-sarutà si lu-apucà in bracie eschiémandu cu sbuciumâri de anima :

— O scóla, scóla Iléna, tu lumin'a ochiloru miei, scóla Ilén'a draga, câ-ci eu voiu uitá rusinea, voiu uitá dorerea, voiu uitá tóte, tóte, si te voiu scaldá in undele fericirei, si te voiu leganá in leganelu dragostei, scóla, si mi-ie ghícti'a torturei de pre anima, si-o unge cu degetele tale, câ-ci pré multu a sangeratu, oh, si numai, pentru tine . . totu numai pentru tine . .

Indesiertu! . .

Desierte sunt lacrimile tale mosiu Toma! Desierte-su gemetele tale, câ-ci acele nu voru poté refrange poterea distrugerei, nu voru potea renviá, rencaldî anim'a fetei tale . . neci odata. Ea va remané rece si va descinde 'n cenusi'a mormontala, si nu o va mai tredî neci vócea ta, neci fluer'a lui Tanasia, neci gemetulu mirelui, numai buciumulu judetiului . .

Si-acum sê nu conturbâmu dorerea unei

animi sangerande, sê nu conturbâmu visurile unui angeru, ci sê esimu de-aici afara, si sê grabîmu pe cavare in susu catra stan'a cea din vârfulu culmei . . .

* * *

Tanasia trase tóta nóptea in asceptare neliniscita, in jalusia mustratória, in desperare crunta.

Si Ilén'a nu i-se iví, nu nâ-ci Ilén'a s'a maritatu, s'a cununatu la altariulu angeriloru, cu cunun'a steleloru, la lumin'a fulgeriloru . . .

Abié si-imprascià sórele radiele sale din verfulu Bihorului preste vâile cele romantice, candu unu resunetu jelnicu, resunetu de clopote, naltiandu-se cu vibretu tremuratoriu prin aerulu celu próspetu, umplù natur'a de jele, si anim'a lui Tanasia de prejudetie morbóse, de presintîri fióróse.

Inca nu amutîse resunetulu celu sinistru, candu Tanasia si-luà glug'a 'n spate si bot'a 'n mana si fluer'a 'n maneca.

— Remaneti in pace voi oitie d'albe, oitie vesele, pre cari v'am pascutu cu-atât'a grigia, cu-atât'a placere. Audu câ tragu clopotele, chie-mandu pre Ilén'a la altariulu cununiei si pre nuntasì la nunta. Me ducu si eu sê vedu cum istà cunun'a pe capu, cum i-stà anim'a in sinu, si-apoi sê mi-ieu remasu bunu . . oh, remasu bunu pre vecía! . . si-apoi m'oiu duce departe, departe de-aceste locuri, departe de dragostea Ilenei, departe de necredinti'a miresei . . .

Asié suspinà Tanasia si-apoi se luà in josu la vale, sê véda nunt'a Ilenei, sê si-iee remasu bunu si-apoi sê se duca departe de aste locuri, departe de dragostea Ilenei, departe de necredinti'a miresei . . .

Du-te, du-te; dar târdîu te duci, câ-ci de multu a resunatu clopotele la nunt'a Ilenei . . ea s'a mârítatu acú . .

Candu ajunsela Tanasia la pórtã, prin ocululu lui mosiu Tom'a se 'ntreceau vaetele dorése, vaete amare din pieptulu lelei Frasine.

Candu ajunsela Tanasia in casa, Ilén'a hodi-neã pe patu mandru, la capu cu lumina, pe capu cu cununa, cu lumin'a nuntii, cu cununa de mirésã, si la nunt'a ei cantau si jocau prin aeru mfi de angerasi veseli, cu aripi nedarite de ochi pamentesci.

Si Tanasia se aruncà pe cadavrulu celu fara viétia si si-planse amarulu . . si-apoi iesì afara ca unu nebunu desperatu, ca o fiéra sangerata, ca unu turbatu furibundu si trecù vâi si siesuri si munti, si se duse departe de aste lo-

curi, departe de dragostea Ilenei, departe de necredința miresei . . .

* * *

Preste două zile în temăteriu se redică unu momentu nou, o cruce alba . . . si preste două zile Ilén'a visá visurile mortiloru langa maica-sa.

Prin noptile fortunóse, candu venturile si-deslegau frangle libertății, candu fulgerile sfasiću brezde de auru prin negur'a cea órba, candu ór'a spaimeloru tredica mortii din somnulu veciniciei : se audiá o fluera jeltória suspinandu cu dorere de pe verfulu muntiloru, si ómenii o cunoseau din departe, câ-aceea-e fluera lui Tanasia. pcurariulu celu óchisiu . . si-asié se temeau de ea.

Si candu prin noptile fortunóse, venturile si-deslegau frangle libertății, candu fulgerile sfasiću brezde de auru prin negur'a cea órba, candu ór'a spaimeloru tredica mortii din somnulu veciniciei, si candu o fluera jeltória suspiná cu dorere pe verfulu muntiloru : prin temăteriulu celu funestu gema o umbra palida, o umbra tremuranda, o nalucire. o fantasma misteriósa, frumósa ca unu angeru. usióra ca sborulu visuriloru, alergandu de la glia la glia, de la cruce la cruce, si sternindu groza prin somnulu mortiloru cu gemetele-i superstitióse, ce pareau a tramite respunsuri la suspinele fluerei, ca totu atâtea ecouri fidele, ecouri triste din remnulu distrugerei, din lumca mortiloru . . si-aceea era umbr'a Ilenei! . .

Jonitia Badescu.

ROSEI.

A séra inea, rosa, cautandu a ta colóre,

Desiérta mi-fu dorint'a sê ti-vedu secretulu sinu ;

Câ-ci tu erai pupita, inchisa si de sóre,

Sê nu ti-dearda pieptulu cu foculu seu divinu.

Si éta-e deminécia frumósa, auria,

Si eu spre revedere vení Palu teu mirosu :

Me miru de desvelire-ti, de-cestu pasu din junio,

Tu esci de totu deschisa cu sinu-ti celu frumosu.

Unu fluturelu se scóla de pe 'nrosít'a-ti facia,

Spunendu câ asta nópte sub frundia-ti a dormitu :

Ambrosi'a ce-o supse din rumenele-ti bracie,

Pre tine te deschise, pre elu Pa 'ngalbenitu! . .

Copila tenerica, ce tempu pucinu decurse

Si tu pasisi in ordulu amateloru virgini . .

Din braciulu mamei dulce otatea-abié te smulse

Si ai si 'nfloritu cu totulu pe bracie de — straini . .

Beiusiu 16. iun. 1854.

Iosifu Romann.

CORREGGIO.

(Cu ilustratiune pe pagin'a 581.)

Candu odata Correggio privise icón'a lui Rafael „Cecili'a“ eschiamá plinu de entusiasmu : „anche io sono pittore“ (si eu sum pictore!); unu testimoniu viu alu ingeniosului seu spiritu fú acest'a, ce-a datu dovéda lumci, câ perfectiunea sa artistica nu si-a imprumutat'o de la Greci'a cea clasica, ci ensusi de la ingeniulu seu celu maretiu.

Antoniu Allegri s'a nascutu in Correggio la an. 1494 si dupa datin'a artistiloru italieni de pe tempulu acela si-adoptá de conume, numele orasiului seu natalu.

Parintii lui voiau sê crécea unu omu scientificu din trensulu, dar amorulu artei invinse si Correggio si-redicá flamur'a chiemarei sale.

Câ cine i-a fostu magistru, nu se scie cu securitate. Se dice, câ in templ'a artei l'ar fi introdusu unchiulu seu, Laurentiu Allegri, ér mai tardiu câ l'aru fi instruatu cei doi Mazzoli si Francesco Bianchi Frari; dar acést'a multi o tragu la indoicéla.

Altii afirma, câ primulul lui profesore ar fi fostu Mantegna, de óra ce din primele opuri ale lui Correggio, se vede sprimatu incátva caracteriulu pencilului lui Mantegna; tóte aceste inse, sunt numai nescé gâcituru, precum si-aceea câ dóra Correggio ar fi invetiatu secretulu siaturului din picturile lui Giorgienc, éra mecanismulu artificiosu a depingerei oleice, din icónele lui Titian.

O alta parte a scrutatoriloru e gat'a a crede, câ Correggio si-a insusitu de la da Vinci farmeculu ce lu-spina in icónele sale, cele cari representa atari fecie tenere.

In plapend'a sa tenerécia n'a cunoscutu inea Rom'a, neci opurile antice ale aceleia, din care cauza neci nu si-potú scóte ceva invetiamentu mai esentialu din acele. Baneci acca nu-i securu, câ óre in tóta viétia sa, cercetatu-a elu candva Rom'a, câ opurile sale nu contienu multa maniera si multu spiretu romanu. Mai multu a petrecutu densulu in Parm'a si in Lombardi'a.

Pe la 1518 se apucá in Parm'a de ordulu celu lungu a opereloru celoru antice, pre cari le pregati cu-atafa arte si finécia in claustrulu santului Paulu. In an. 1524 finí depingerea baserecei santului Ioanu de-acolo, despre care unu artistu renumitu si-dete parerea, câ e cea mai frumósa depingere, d'entre cele întreprinse de antecesorii si sucesorii lui Correggio.

Din viétia sa privata numai atát'a scimu, câ s'a casatoritu de duóe ori si a avatu unu numeru frumosu de copii.

Nóptea santa.

Penelulu lui Correggio a fostu fôrte fruptiferu, ca si penelulu tuturoru artistiloru italieni, de comunu; si intru adeveru e de amiratu, cã intru-unu restempu de viétia atãtu de scurtu, cum a potutu creã atãtea idei maretie, atãtea opuri clasice? Trei ensusîri sunt caracteristicã cea mai amirabila a lui: incantarea, simfoni'a, si manuarea cea fina a penelului.

Opurile cele mai clasice a lui Correggio s'au creatu in Parm'a si Drezd'a. In orasiulu cestu din urma se afla si renumitul seu opu „*Nóptea santa*“ alu carui copia o predamu ací frumóselorú nóstre cetitorie. Unu opu clasicu e acest'a si atãtu de pitoricu incãtu si-raresece paparechi'a. Acolo se vede intunereculu noptii si prin intunerecu licurirea cea magica de lumina ce-o respandesce copilulu celu divinu, asié, incãtu si angerii se scalda in radiele luminei lui.

SUVENIRI DE CALETORIA.

XIX.

(Unde sê mergemu? — bulevardulu de Sebastopolu, — dóue inchisori, — Père Lachaise, — concesioni, — monuminte, — nu me uitá, — amorulu cur tu, — érași morminte.)

Intr' un'a din ultimele dfile ale petrecerei nóstre la Parisu siedeamu cu sotiulu meu inaintea unei cafenele de pe bulevardulu de Sebastopolu. sorbindu prin dóue tievi atare licvidu ce nu erá neci bere neci cafa, si delectandu-ne a supra publicului ce trecea pe dinaintea nóstre.

Chiar ne consultamu, cã unde sê mergemu in diu'a aceea, candu éca de odata diariramu unu omnibusu cu inscriptiunea: „Père Lachaise.“

Numai decãtu ne deciseramu a visitá de asta-data renumitulú cimetieriu numitu „Père Lachaise.“

Ne suiramu dara si noi in omnibusu, si ca sê avemu unu prospeptu mai bunu, ocuparamu locu chiar de-a supra. Peste cãte-va minute trasur'a plecã. Bulevardulu de Sebastopolu e o strada grandiósa, in lungime are $\frac{3}{4}$ de mile francese. De ambe laturile case colosale, bolte pompóse ni serviau cu obiepte de admiratiune. Apoi arborii sediti de amendóue partile, caretele nenumerable, ce treceau pe langa noi, publiculu ce undulá in susu si in josu, — ni improvisau unu tablou interesantu.

Astfelu inaintaramu totu delectandu-ne la privirea multorú obiepte frumóse, si peste unu patrariu de óra sosiramu la piati'a Bastille, care are o insemnetate istorica. Bastille se numesce

pentru aceea, pentru cã la anulu 1370 Carolu V edificã acolo o cetatiune, care tempu indelungatu se folosiã ca inchisórea statului, dar in 14 juliu 1789 poporulu infuriatu ocupã cu asaltu cetatiu'a, si derimandu-o, pietrele scóse dintr' ins'a se intrebuintiara la zidirea puntii de la piati'a Concordiei. In loculu acelei inchisóre apoi se aredicã column'a de juliu, care e fôrte innalta, si de a supra ei se vede dîn'a libertãtii versata din bronzu auritu.

Abié staturamu dóue minute, ne suiramu in altu omnibusu si continuaramu escursiunea nóstre catra locuinti'a eterna a repausatiloru. Trecuramu inaintea inchisórei de la Roquette, unde sunt inchisi acei nenociti miserabili, carii comisera crimele cele mai grele. Vecinulu meu — unu parisianu — se 'ntórse catra mine si-mi aretà pétr'a dinaintea portii inchisorii, pe care se esecuta sentintiele de mórte prin ghilotinu. Fatia cu ast'a e prinsórea juniloru detinuti, (des jeunes-détenus,) adeca a criminalistiloru mai teneri, carii n'au trecutú inca de siesespre-diece ani. De buna séma pentru aceea i-au asediatu fatîsiu cu criminalistii cei betrani, ca diarindu piétr'a dinaintea portii, sê se infióre de urmãrile cele grozave ale unei portãri infame, si astfelu sê se indrepte. Intentiunea nesmintitu e salutaria si buna, me mirai iuse, cum de s'au pusu aceste dóue inchisori chiar in apropierea cimetierului? Séu dóra si ast'a se facù cu voi'a ca prinsii sê neci nu véda altu ceva, decãtu totu numai conducte funebrale?!

De la aceste dóue inchisori incolo apoi si celu-ce n'a mai umblatu p'acolo neci odata, trebuie sã observeze, cã se apropia de cimetieriu. Fia-care casa, tóte obieptele, intrég'a strada ni vorbesce de doliu, de inmormentare si mórte. Fia-care bolta mi-para unu calugaru, care nu díce altu ceva, decãtu: „Memento mori!“ Pe strad'a acést'a adeca nu sunt altele, decãtu bolte in cari se vendu uneltele trebuintióse la inmormentare si pentru decorarea mormentului.

La finea acestei strade zace grandiosulu cimetieru Père Lachaise. Numele si l'a capetatu de la preotulu de curte a lui Ludovicu XIV. Acestu cimetieriu cu totu dreptulu se póte numi unu orasiu alu mortiloru, cu unu labirintu de strade, ér in locu de case mari, contine monuminte pompóse; servesce cu locu de inmormentare pentru partea orasiului de stang'a Seinei, si pentru acei morti pentru cari s'a cumperatu concesione de perpetuitate.

Dar mai nainte de a procede mai departe, trebuie sê vi spunu ce este concesiunea de perpetuitate. Cea mai mare parte a mortiloru din

Parisu se îngroapa într' unu mormentu comunu, cam cincî-dieci la olalta. Candu apoi nu mai este locu, mormentulu comunu se curatiesce si urméza într' insulu alta societate de cincî-dieci membrii, si asié mai departe. Altii inse si-cumpera concessiune temporaria, ast'a are valóre pe cincî ani, si in restempulu acest'a nu este permisu a derimá mormentulu. Déca cei cincî ani au trecut, concessiunea se innoesce éراسi pe cincî ani. Pretiulu unei astfelii de concessiuni e cincî-dieci de franci. — Inse cei mai avuti si-cumpera concessiune perpetua (cu 500 fr.) si astfelu apoi mormentulu remane totdeuna in posesiunea familiei respective.

Dar sê intrámu in cimetieriu! Pórt'a e inzeestrata cu feliurite inscriptiuni biblice. Portariulu de câte ori intra unu cortegiu funebralu, totdeuna dá semnu cu unu flueresiu. E ciudatu, câ si chiar sunetulu fluerasiului variéza dupa feliuritele clase ale tarifei.

Mormentulu la care ajunseramu mai antáiu erá a lui Franciscu Arago, nu departe de dinsulu zacc Visconti, edificatoriulu Louvre-ului nou. Statu'a de marmore tiene in mana planulu edificiului.

De aici trecuramu la unu altu mormentu. O busta de marmure ni spanea, câ acolo repausa somnulu eternu poetulu amorului, unulu dintre cei mai placuti lirici ai francesiloru, Alfredu de Musset. Acestu june, repausatu la anulu 1857, scrise numai putfne poesii, dar acele câte produse, i creara viétia eterna in anim'a poporului francesu. Standu la mormentulu lui miadusei a minte de frumós'a lui poesia „Nu me uitá,” ce o si reproduceu aci dupa traducerea dlui Petru Gradisteanu :

Nu me uitá, candu timide la sóre
Diorile deschidu palatu-le 'ncantatu ;
Nu me uitá, candu nóptea gauditóre
Trece visandu sub velu-i argintatu ;
La vócea placerii candu sinulu teu palpita,
La visulu de séra candu umbr'a te invita,
In solba unu glasu linu
Murmura cu suspinu :
Nu me uitá !

Nu me uitá, candu sórtea mea cruda
De tine draga, eternu m'a despartî,
Candu de esiliu, dorere, ani si truda
Anim'a-ti rupta, atunci va amortî
La ultimulu adio, l'amorulu meu gandesc,
Ce este tempu, absintia candu sufletulu iubesc !
Câtu anim'a-mí va stá,
In pieptu va repetá :
Nu me uitá !

Nu me uitá, candu sub pamentulu rece
Pieptulu meu sdrobitu eternu va adormí,
Nu me uitá, candu flórea care trece
Pe-alu meu mormentu incetu va resari ;
Nu te-oiu mai revedé, dar sufletu-mi din ceriu,
Ca frate credintiosu ti-va vorbí 'n misteriu,
Candu diu'a v'amutí,
O vóce-ti va sioptí :
Nu me uitá !

Repausa in pace, poete prigonitu de sórte!
Natiunea ta si tóta lumea culta neci candu nu te va uitá !

De la mormentulu preotului lui Apolone merseram la mormintele a dóue anime, cari avura unu finitu fórté tragicu. Cine dintre dvós-tre n'a cetitu inea gelnic'a istoria de amoru a lui Abailard († 1142) si Héloise ? († 1164.) Cine dintre noi n'a versatu o lacrima de compatimire a supra sortii lorú ?!

Stateam meditandu, ochii mei erau tîntiti a supra acelor morminte sacre, si cugetulu meu ratecea departe, in intunereculu secoliloru de multu trecuti, si petrecea cu placere la suveniru acestoru martiri ai amorului ; éra mintea me întrebá, de ce nu mai existe astfelu de amoru ? de ce ómenii acuma nu se mai scíu iubi, fâ'r'a considerá interese particulare ?!

Ah ! Abailard si Heloise au moritu de multu, si cu dînsii au peritu si amorulu curatu !
Peritu, peritu !

Cu anima plina de simtieminte incantátóre parasii acelu locu unde repausa amorulu idealu si continuaramu revist'a nóstra a supra nenumeratelor monuminte pompose, simple, si grandiose.

Nu departe unulu de altulu zacc osamin-tele renumitiloru componisti musicali Méhul, Hérold, Bellini, Grétry, Boieldieu, Cherubini si Chopin.

Din napoi'a acestora e mormentulu mada-meii Blanchard, carea la an 1819 întreprindendu o caletoria cu balonulu de aeru, avú unu finitu tragicu. Totu acolo repausa si renumitul mineralogu Brogniart, poetulu Delille, Bernardin de Saint-Piere autoriulu romanului Paulu si Virgini'a, Denon, carele a urmaritu pe Bonaparte si in Egiptu.

Mai la vale, nu departe de capela, se vede unu monumentu simplu. Acolo odihnesce celebrulu artistu Talma. Cu dinsulu a repausatu si spiritulu tragedíei francesce.

Dar unde e mormentulu morelui Béranger ? Éta colo unu monumentu de totu simplu ni spune, câ sub elu repausa celu mai pla-

cutu poctu liricu alu francesiloru. Poetulu, carele si in betranctiele sale si-a sciutu pastrá spiritulu de junétia, a moritu, — dar suvenirea lui va traí eternu in anim'a poporului francesu, carele la petreceri, in fabrice la lucru, la orasie si la sate totdeuna va cantá cu entusiasmu cantecele purure frumóse ale lui Béranger.

Dupa preamblare de o óra si mai bine, intrebaramu de conducatoriulu nostru, in catráu e mormentulu poetului Heine? Acel'a inse e in altu cimetieru, si astfélu fúramu siliti a merge in alta dí spre a vedé mormentulu renumitulu poctu liricu alu germaniloru.

Iosifu Vulcanu.

Flórea sórelui.

I.

Printre valuri linu se vede
Lun'a 'n pîleuri de fantomi,
Ér pre malulu móle, verde
Dórme umbr'a santei domi;
„Stái aici!“ junele díce
Copilitiei cu amoru:
„Nóua ani fii neferice
Si-intru-unu anu sê mori de doru.“
Si pre-unu vasu ce stá la maluri
Plinu de flori din nóua tieri,
Elu se urca si prin valuri
Plisculu bate cu placeri.
Nu e flóre la Braila
Ca-a copilei gene dragi,
Neci pre-a muntiloru movila
N'are sora printre fragi.
Cronu de nóua ori prin lume
Mana rót'a sa de feru,
Si pre-a Dîmbovitiei spume
Nóua ani plini de doreri;
Si copil'a totu pre maluri
Retacesce cu-unu blandu pasu:
Dóra, dóra adi pre valuri
Va veni cu dragu-i vasu!?
Lebedele ce prin unde
Scaldau penele de crinu,
Ele sboru, dar nu sciu unde?
Dep'a Dîmbovitiei sinu;
Floricelele din plaiuri
Cu miróse de iubiri,
Tóte mergu in alte raiuri,
Alte lumi de fericiri;
Dar' copil'a parasita
Pre nasipulu celu pustiu,
Singuru geme oflita
Ca o facla p' unu sicriu.

II.

Pre stravechi'a manastire
Sub-alu lunei diece anu:
„Plansulu dulce de iubire
Este-in ceriu unu talismanu.“
Gén'a noptii linu se trage
De prin munti si din valciori,
Si prin unde ea toiage
Se-inganu diori de serbatori;
Éta 'n unde-unu candidu mire
Ca unu angeru de prin visu,
Elu ce foculu de iubire
Lu-rapise din elisu:
„Tu ce treci viéti'a 'n plangeri
Intr' alu domei tainicu parcu,
Vino 'n campulu plinu de angeri,
Vin' pre braciulu de monarchu!
Vin' de siedi pre tronu de auru
Cu petiorulu pre porfiru!
Sê te joci cu alu mi-eu lauru
Si cu spada de Emiru;
Si cu caii albi de spume,
Cai sirepi, teneri d'unu anu,
Sê te duci prin lat'a lume
Sê treci ap'a din Jordanu,
Sê eulegi stelutie blande,
De pre-a ceriului comori
Si 'n cositiile plapande
Sê le-incingi cu-unu firu de diori . .
Sê te scaldi in vasu de auru
Cu porfire-incungiuratu,
Si sê dormi pre piei de tauru
In pomposulu mieu palatu.
Er pre sinulu de virgina
Totu cu fluturi sê te joci,
Si cu pulverea loru lina
Sê stropesci ai tei boboci.
Fii regina desmerdata,
Odalisca de seraiu,
Fii de sclave-incungiurata
Tu copila de pre plaiu!“
Ea svride si-apoi plange
Catra Febulu lucitoru . .
„Vino!“ si cu braciulu stringe
Valulu móle curgatoriu.
Candu de-odata-o vóce suna
De pre-a Dîmbovitiei malu:
„Mi-ai uitatu amorulu, juna,
Pentru auru si pafalu.
Fii dar' tu eternu aice
Eliotropulu rositoriu;
Nóua ani fii neferice
Si intru-unu anu sê mori de doru!“

Nicolau Densusianu.

Serbatoarea națională în Beiușiu.

Barometrul culturii verii carei națiuni, mai tare și dezvoltată decât a sa, în apăsarea demnă și recunoștință a barbarilor celor mari.

Romanul, care trase atât a timpului în probele fagurilor, în scôlă suferințelor și în urma ieșii din ele curățit ca aurul trecut prin probă focului: nu poate să și-tiene barometrul culturii sale în ghiță intunecului! și Romanul, care are un trecut plin de suveniruri triste și glorioase, nu poate să uite faptele mentorilor săi, cari au trait și-au morit numai pentru scopuri naționale.

De-acéstă conștiința nobilă fu însufletită și brava junime studioasă de la archigimnaziul rom. de Beiușiu, când se adună cu solemnitate în 25 dec. 1867 c. n. ca să încingă cu cununile recunoștinței, cu laurii binecuvântării sale — memoriă a marelui episcopu *Samuilu Vulcanu*.

Eră cam pe la 11 ore ante-médiadi, când, după serbarea unui parastas solemn, junimea română condusă de zelul săi profesori, umplu sălă ceă mare a gimnaziului, prin care de-odată numai începă a rezună vocea melodișă a orchestrului condus de P. Geranu executându cu multa însufletire cântecul funebru: „În planul celu secretu.“ Se urcă după-acéstă pe catedra dlu conducătoriu alu societății de luptă, Gavrilă Lazaru de Purcărețiu și predetă într-unu modu oratoricu o vorbire frumoasă referitoră la această ocaziune, din care lasăm se urmedie aci următoarele:

Domnilor și Dómnelor!

Mitologiă ni spune, căca musele, ca să pōta lucră mai în linisce și-au alesu de locuință sângurețea Eliconului. Unu munte ca acestă semănă până în anul 1862 și parnasul beiușianu, cu aceea declinare, căcolo țineau musele adunări sub presiunțea lui Apollon; er musele acestui parnas până la anul amențitu nu se puteau adună cu buchetele de floricele, ca să impletăca baremi o cununită pre falnică a frunții glorioșei Minerve române; nu, pentru că nu aveau facltare.

Inse braciul plin de putere alu unui Perseu — reverendisimulu dnu Teodoru Kóváry diriginte gimnaziulu însoțitu de zelul săi colegi, — franse capulu Medusei înfricosiate, ce eră să ne înghită încă la primele adunări de probă acestă teneră societate, și esoperându în contra tuturor metehnelor unor sirene înșelătoare, — facultărea conferințelor noastre literare, încetară vuetul turbat alu Arpielor, ni readuse timpul de pace alu Janu, reversându lumina ca unu Prometeu învingătoriu. Și éta, de atunci esalta de bucuria Pieridele în liniscitul nostru Elicon! Avemu — pre langă amorul împrumutatu — conferințe literare în abundență.

Și éta acum . . . . .

Liră noastră ca ceă alu Amfionu are să molculească anemele împietrite și reci de catra noi, de catra institutulu său de catra totu ce e romanu. Întru adevér! Radiele din faciă tenerimele române au să se reflecteze de acum înainte ca sarutarea dieșca de pre faciă Pandorei cu lucóie ghibacia prin intuneculu timpilor infiniti până chiar la gloriă strabunilor nostri, și după ce va fi privitu dulcea speranță Panteonulu esaltatu de lucétiă artelor, trebuie să ascinda și în foșiorele înaltulu Olimpului, unde va privi, cum sunt

glorificați acolo artiștii cu artele d'impreună. Acolo va fi încantată ea de liră lui Apollon acordată de concertulu melodișu alu muselor: Clio, Erato, Euterpe, Talia sel. Acolo va vedé ea cuvintele sapiinței scrise cu litere eterne pre fruntea glorioșei Minerve, carea neconțenitu bucina din înaltulu Olimpului: Cultura! Cultura! Arta și știința te mantuesce, te face glorișu!!

Cultura! Oh ce devisă! Acestei devise, falnică Minerva! se închină adă toate popórele culte ale Europei. Astă-e și devisă noastră. În liră ta puternice Musageta! se îngana și adă suspinulu poetulu ingrigitu de înflorirea patriei și a națiunii sale. Dar noi? Oh noi cum să nu ne îmbucurăm, când ne vedem adunatu sub stindardulu blandelor muse, inspirați de zelulu înflăcăratu alu nemeritorulu Vulcanu! Nu ca nescari Potosi-eni încarcați cu aur și cu argintu și nu a cladi unu monumentu ca mausoleulu faimosu alu Artemisiei, neci a produce nescari acorduri de vertuositate alu Arionu; ci voim numai a scóte din fragedă-ne lira nescari sunete, ce liniscesc câteva durerile scumpei noastre națiuni mai alesu atunci, când și-aduce a minte de Sicchină, de meteorulu celu luminos ce a disparutu, de profetulu Samuilu, de alesulu lui Ddieu, de nemeritorulu Samuilu Vulcanu! Său deca neci acestă, voim a pastră celu pucinu foculu vestalinu — uniculu pemnu alu gloriei noastre strabune — în contra intuneculu infernalulu, ce fara îndurare de secolu ne țienă încatusiați.

Ba . . . . .

Institutulu nostru numera și adă multi neamici. Întiegieti voi acestă fratiloru comembri! Energiă vōstră trebuie să rumpă velulu negru, ce neincetatu luetiu Furie alu supra asiedimintelor marelui Vulcanu.

Curăgiu dara fratiloru! Voi fii unei națiuni! Eca națiunea încă ni-chiamă. Tesauri n'avemu; inse floricelele noastre tot'deuna sunt padite de cei doi ochisiori ai Caliopei. Fia dar! Națiunea veda progresulu nostru, aceea-si dulce mama marturisésca ori-când energiă noastră. Aidamu cu devisă în fruntee! . . .

După aplausele ce urmara în finea acestei vorbiri începă a tremura pe buclie corulu vocale condusu de G. Rudeu accentele placute a cânteculu: „O dómne alu bunătății.“ Luă apă cuventulu emiintele june Coriolanu Brediceanu st. de Cl. VIII., descriindu cu cuvinte înfloritoare câteva liniamente din vietiă nemeritorulu episcopu, urmandu-i melodiă: „Braciulu teu plin de putere“ executată de orchestru. V. Popu stud. de Cl. VI. dechiamă după-acéstă cu versu placutu poeziă alu Sionu: „Cuventulu divin.“ Unu spiritu trédu și frumosu se vediu a aré în urmă acestei dechiamări A. Covaci stud. de cl. VIII. prin „Disertatiunea literaria, despre vietiă literaria alu Samuilu Vulcanu,“ urmandu-i poeziă alu Muresianu: „Dormiti în pace umbre“ executată de orsiestru, mai apoi dech. de E. Sabinu stud. de cl. VIII. și n fine intonată de corulu vocale. Închiderea o faciă apoi éra-si dlu Conducătoriu, prin vorbirea ce urmédia aci:

Domnilor și dómnelor!

Incurăgiarea noastră de a remané credincioși de visei chiar și până la ultimulu picuru de sange și declinatu de a pasi cu armele spiretuare și în publicu, o deducemu de la sângurelulu amoru, ce lu aveti catra noi frații său fii vostri.

Eca retributulu acelu scumpu amoru acum a pastră ora cu nespusa desfată observatu în vietiă societății

tății noastre, grabim — rumpendu ocașiunea, necrutian-du tempulu — cu mani tremurande a vi-lu representă. Intradeveru. Poterile noastre in astfelu de întreprinderi sunt fragede; inse puternica-i tulpin'a, Vulcanu e tulpin'a si odreslele lui adi 300 de stranepoti alui Traianu. Ne 'necatatu ni promitu acestia totu atăti stelpi ai gloriei scumpei noastre natiuni.

Asia-e.

Ei sunt inca in primaver'a vietiei; inse ne avisa sperarea la o tōmna manōsa. Concertarea Taliei si a Melpomeniei adi nu repōrta inca oliv'a invingerei; inse Paladiulu conservatiunei noastre acusi va da de unu ecou freneticu in parietii templului Vestei si acelu resunetu va fi creatiunea celoru mai iscusiti atleti ai Camenei. Arculu lui Orfeu va desceptă atunci anemele amortite, ér lacrimiōrele Andromedei sbiciuite de vitregia timpiloru le vomu reafă prefacute in margaritari. Asia-i. Glori'a noastră e sedita in pieptulu filorulu Cuirinu, cari feriti de sangele Centaurului, ce inelasa pre nefericit'a Deianira-voru da pieptu cu ori-ce Anteu séu Atlantu. Asié dar Dōmnilorulu si dōmnelorulu — voi descendinti'a unei natiuni acusi-acusi ne considerate pre rotogolulu pamentului, — ve-ti fi molcumiti intru apretiuirea primitielorulu fragede ale acestorulu frati séu fii ai vostri. Prelasi totusi nu voimu se fiti. Coregiti-ne cu intieptiune, câ ni ve-ti fi medicamentu, reportandu pentru tōte aceste cea mai cordiala multiumita a noastră; ér de medicin'a prématura ve feriti, câ-ci aceea au descuragéza, au are efeptu doritu numai in viitoriu.

Sê traiti multi ani! . .

„Mersulu funebralu,” ce lu-eseută orchestrulu, anuntia dupa-acést'a finea solemnității si publiculu plinu de entusiasmu si 'ndestulire parasi sal'a ornata frumosu si luminata de facelle ce licureau ca nesce stelute de gloria pe langa portretulu nemuritorului.

Si candu tenerimea noastră scie se desvōlte atăt'a zelu, atăt'a energia si recunoscintia facia cu sacrele suveniru ale eroiloru trecutului, vreu sê 'nchii cu întrebarea poetului: „Tu bravule romane, mai credi câ o sê pieri?”

CE E NOU?

* * (Tabloulu natiunalu) despre care scriseramu si in numerulu trecutulu, fu întempinatu din tōte partile cu bucuria, si suntemu convinsi, câ déca stimatii nostri prenumeranti lu-voru vedé, acést'a bucuria va cresce si se va preface in entusiasmu. Redactiunea acestei foi nu va crutiă neci spese, neci ostenéla, spre a-lu litografă câtu se pōte de frumosu. In câtu privește compusetiunea, potemu spune cu tōta siguritaea, câ aceea va indestulii ori ce dorintia. Tabloulu represinta sal'a de tronulu Moldovei. La o parte stă tronulu inzestratu cu insemnulu Romaniei de astadi de peste Milcovu; pe tronulu sunt asiediate dōue scaune. Betranulu domnu alu Moldovei Alesandru I stă in drépt'a tronului, imbracatu in vestminte de gala; figur'a-i respektuōsa, statura-i maiestetica, fatia i barbatésca si atragătore, — peru-i si barb'a-i mare, frumōsa si alba ca néu'a ne umple de o stima pia. Langa dinsulu siede tēner'a lui socia, o femeia gratiōsa si incantătore, fiintia sublima, o romanca dragalasia, la careia privire ochii nostri remanu incantati. Indata langa dins'a josu pe scar'a tronului stă mitropolitulu tierii, in ornatu besericescu, cu

toiagulu archireescu in mana. De cealalta lature langa domnu diarimu pe unu aprodu teneru si frumosielu, apoi urméza unu janitoriu si mai multi ostasi moldoveeni. Fatia cu tronulu vinu solii imperatului Paleologu in costumele lorulu pitoresci; unulu aduce pe o perina corōn'a tierii, — éra celalaltu inmanuéza pergamentulu, de care se anina unu sigilu mare. Dinapoi'a acestorulu stau fruntasii tierii, apoi soldatii si in fine poporulu. Intregulu tablou contine vr'o 30—35 de persōne. Mai pe largu lu-vomu descrie dupa ce va aparé.

* * (Colecta penru juristi). Dlu Iosifu Popoviciu din Aradu ni adresă urmatōrea epistola: „Domnulu meu! Cu ocașiunea unei petrecrii familiare serbata in cas'a dlui preotu din Macea Nicolau Petril'a in ajunulu dfilei stlui Nicolau, dupa mai multe propuneri de natura politica, facute din partea dlui avocatulu Emericu B. Stanescu, dlu Petru Buday, notariulu din Curticiu, purcediendu din acelu motivu nobilu si generosu, cumca totu fiulu bunu alu natiunii privește si trebuie sê priveșca cu celu mai mare interesu desvoltarea intelectuala a junimei noastre natiunale studiōse, si cumca din motivulu acést'a ori care trebuie sê fia gata a usioră grigile materiale ale tenerimei noastre destinate la cluptarea, séu déca va voi ceriulu, la aperarea si manutienerea barbatésca a drepturilorulu noastre natiunale, propuse un'a colecta banala in favōrea juristilorulu lipsiti de natiunalitate romana de la universitatea pestana. Acést'a propunere fiindu primita intre vivate, rezultatulu acestea fu sum'a de 33 fl. v. a., carea suma dimpreuna cu lista de contribuire din incredintiarea contribuitorilorulu vi-o transpunu cu acea rogare, sê binevoiti a o predă comitetului romanu penru ajutorarea tenerimei romane, déca acelu comitetu esiste, séu sê ve ingrigiti penru impartirea drépta a acestui ajutoriu dupa alta modalitate corespundiātore.” De óra ce comitetulu penru ajutorarea tenerilorulu romani studiosi in Pest'a, — alu caruia notariulu fusese redactorulu acestei foi, — nu mai existe de multu, in siedinti'a de joi a societătii de lectura a junimei romane de aice propuseramu sum'a de susu la dispunerea numitei societăti, carea primindu cu multiamita acést'a impartesire, incredintiă pe vice presiedintele a alege unu comitetu de cinci membrii, care sê impartiesca sum'a de 33 fl. intre tenerii cei mai lipsiti. Aducandu si din partea noastră tributulu recunoscintiei penru acestu faptu frumosu, lasămu sê urmeze aci lista de contribuire: dn'a Elis'a Stanescu advocatésa in Aradu 2 fl., — dn'a Emili'a Grozescu notarésa in Sinitea 1 fl., — d. Emili'a Mladinu notarésa in Macea 1 fl., — dn'a Mari'a Petril'a preotésa in Macea 1 fl., — d. Petru Budai notariulu in Curticiu 5 fl., — d. Ioanu Popescu notariulu in Apateu 5 fl., — d. Georgiu Varga notariulu in Misc'a 5 fl., — d. Iosifu Petril'a comisariulu de securitate in Batani'a 2 fl., — d. Ioanu Mladinu notariulu in Macea 1 fl., — d. Grigoriu Grozescu notariulu in Sinitea 1 fl., — d. Andreiu Machi asesoru consist. 2 fl., — d. Moise Mladinu preotu in Curticiu 1 fl., — d. Ioanu Avramu preotu in Misc'a 1 fl., — d. Nicolau Petril'a preotu in Macea 1 fl., — d. Mihaiu Petril'a economu in Macea 1 fl., — d. Simeonu Anciu practicantulu in Aradu 1 fl., — d. Alesiu Popoviciu cancelistulu in Curticiu 1 fl., — d. Demetriu Onica cancelistulu in Macea 1 fl. Sum'a 33 fl. v. a.

* * (Tōte foile din Vien'a scriu.) câ Maj. Sa imperatululu va veni in 15 jan. la Bud'a-Pest'a, — si de-aice peste câte-va zile va merge la Gödöllö, unde va petrece mai multe dfile.

* * (*Din Blasiu*) primiremu urmatóarele orduri : Sciundu, câ cu placere inregistrati in colónele multu pretiuitului dvóstre diariu „Familia“ ori ce scire inbucurátore ce servese spre inaintarea culturei si literaturii romane, vinu a ve comunicá urmatóarele despre tener'a societate de lectura a junimei studióse de aici, cu atátu mai vertosu vediendu, câ pana acuma nime nu si-a luatú atát'a ostenéla. Indata dupa reintórcerea Reverendissimului Domnu Directoru si presiedinte la acea societate, de la Bucuresci, societatea se restitui sub conducerea Onor. Dm. Prof. Arone Boeriu, care fu denumitu de Dmnu presiedinte. In siedintia I. s'au alesu oficialii societátii si a nume : vicepresiedinte tenerulu de clasa a VIII. Artemiu Alexi, de notariu Basiliu Ursu din cl. a VIII. de bibliotecariu Ioane Hatieganu totu din cl. a VIII. de casariu Nicolau Petru din cl. a VII.; dupa aceea se alese una comisiune de 6 membri pentru luarea averei societátii in séma de la oficialii din anulu trecutú, si transportarea aceleia la oficialii de nou alesi. In siedinti'a a II. se propune si se insarcinéza vice presiedintele si notariulu, pentru a rogá Onoratele Redactiuni a diariilor romane, pentru ca sê benevoiesca a tramite câte unu esemplaru din foile sale pre séma a societátii; dupa aceea nefiindu numai pucini membrii de facia, nu s'a potutu face alte conclusiuni. — In siedinti'a a III. nefiindu de facia neci diumetate din membrii ordinari, nu s'a potutu luá nemica la desbateré, decátu câ Dlu Presied. insarcinéza cu inscrierea de nou a membriloru si asiá siedinti'a se amaná pana in joia venitoria in $\frac{20}{12}$, despre care cu alta ocaziune-mi voiú luá libertate mai pre largu, déca Onorat'a Redactiune me va onorá cu publicarea lorú. Sperezu câ membrii acelei societátii voru parasí indiferentismulu si voru cercetá siedintiele cu mai mare zelú, cu mai mare caldura si iubire, voru pune umeru la umeru, voru lucrá unulu ca altulu pentru inaintarea si prosperarea ei, si atunci voru produce fructe frumóse pentru intréga natiunea, numai uritiós'a discordia de ar disparé dintre densii, spre a lasá locu unirei, fratiei, concordiei, care le dorescu se fia. Noutati nu amú avé a comunicá decátu câ in dominec'a 1-a dupa bobotéza va fi unu balu, a studentiloru celoru meseri in casu de morbu : iérna grea, frigu, néua multa. (Te rogámu sê ne scrii despre resultatú. Red.)

— (*Hymen*). Dlu D. Halicu judele cercualu din Buteni in 26 decemvre a incredintiatu pre incantátoreá dsióra Emil'iá Sierbanu, f'ra m. on. d. prot. din Banatu Comlosiu.

— (*In B. Comlosiu*) mai de curendu s'a infintiatu o casina statátore din membrii de diferite natiunitáti, — in carea si romanii sunt representati prin cátiva membrii. Dintre foile romane acésta casina s'a abonatu la „Federatiunea“ si „Gur'a Satului.“ — Si prin oferiri private va fi si „Familia“, „Albin'a.“

Literatura si arte.

* * (*Amvonulu*) Alalta eri aparú numerulu antáiú din fói'a dlui J. Popfíu „Amvonulu“, si frundiá ríndu intr' insulu aflaramu, câ acést'a foia intru adeveru va implé o lacuna pré insemnata in literatur'a nóstra, de aceea o salutámu cu cea mai adanca bucuría. Acestu numeru constá din dóue cóle si diumetate, sicon tiene afara de o prevorbire plina de spiritu religiosu si natiunalu, patru predice multu frumóse. Apoi se incepe

unu cielu de articoli sub titlulu „Retic'a sacra,“ si in urma vedemu unu anuciú de premiú, desíptu de dlu redactoru pentru predic'a cea mai buna pe dominec'a Rosailorú. In fine multu ne interesá si notiti'a mica in care dlu Popfíu indegetéza lips'a unei traducerii bune a scripturei sacre, in care privintia ne alaturámu si noi la opiniunea dsale. Atát'a despre cuprinsu. In cátu privesce esteriorulu, acel'a e cátu se póte de elegantu. Formatulu deosebitu e bine alesu, tipariulu e curatu, harth'ia fina si literele nóue. Precum suntemu informati, preotímea nóstra de ambe confesiunile a imbratísiatu de locu la inceputu cu caldura acést'a foia, ceea ce o si merita.

* * (*Rectificare*). Dlu Alesandru Romanu ne-a rogatu sê coregemu urmatórea gresiéla de tipariu vérita in col'a de prenumeratiune a diariului „Federatiunea“ : In aline'a VII. in sirulu III. constructiunea e a se corege astfelu : „Subsemnatulu va staruí, ca organulu acest'a sê devina a fi espresiunea opiniunii publice a rlorú, elu nu-si va arogá dreptulu *de a o creá*, ci de a o constatá etc.“

Din strainetate.

* (*Johnson*) presiedintele statelorú unite americane, are o petrecere deschilinita, ce constá din aceea, câ i-place a cresce paseri canarice. Pentru acésta petrecere naiva, are o chilia separata, care e plina numai cu paseri de-aceste galbine, pre cari le nutresce elu ensu-si. Si presiedintele acestorú State potinte, nu odata se pune si langa werkli, irvertindu-i manunchiulu, si instruandu-si pasericele cu melodii diverse. Inainte cu cátiva ani, candu Johnson erá unu bietu calfa de croitoriu, avea totu asemenea pasiune si din crescerea paserilorú si-adunase o sumulitia frumósa de bani. Pasiunea acést'a si-o pastrá si ca presiedinte si acuma e semnulu celu mai mare de distingere, candu densulu donédia cui-va o atare pasere de acést'a. O astufeliu de distingere primí nu de multu si ambasadorulu Russioi.

* (*Pe scen'a din Berolinu*) face furóre mare unu cocosiu bine instruatú. Cocosiuulu acest'a e alu unui agricultore prusescu, si pentru voi'a stapanului seu comite multe umoristiade, ba inca si canta. Pe séma acestui cocosiu s'a srcísu si o operetta, cu titlulu „Cocosiuulu negru“ in care cocosiuulu acest'a are o rola insemnata.

* (*In Gladbach se intemplá*) numai de curundu, câ inmormentara o femeia, despre care vorbeau câ a moritu de cholera. Din asta cauza, inmormentarea se intemplá de graba. In alta di inse se lati faim'a, câ murea n'a moritu de cholera, ci de altuceva morbu. Deci magistratulú si demandá ca sê se desgrope si sê se iec la cercare medicala. O desgropara si detersa de o scena ingrozitória; hainele in cari erá ingropata, tóte erau spintecate, si trupu-i totu erá struncinatu si muscatu. Biéta femeia, n'a fostu mórtá de totu candu o ingropara si renviíndu in momentu intre torturile cele grele comise cele enerate. Dupa cercetarea medicilorú se adeverí, câ a fostu numai lesinata prin doreri de anima.

* (*In un'a din serile trecute*), se intemplá, câ plecara doi amoresi venetiani cu-o gondola pe mare; in urm'a relei conduceri inse, gondola se restorná si ju-nele se afundá de locu intre spumele cele afunde; jun'a inse, o copila tenera si frumósa, plina de fantasía

si amoru se apuca de-unu capetu a gondolei si se mantui. Ci dupa ce ascepta catu-va tempu dupa amantulu seu, si vediu ca acela e pierdutu, cadiu in desperare si se arunca si dens'a in abisulu undeloru. „Astufeliu e amorulu! . . .“

Economice.

Cum se se vapsesca metas'a galbenu-orangiu?

Baga matasa alba in apa de allaunu (allaunwas-ser) si apoi ie a opt'a parte dintru-unu pondu de orlean; lasa-lu se stee o nopte intréga in apa, pana se inmoie si mai pune inca si doi loti de patasia, apoi le lasa se fierba la-olalta; dupa ce-a fiertu asié cam o ora, mai бага in acea mestecatura si unu lotu de mekkin si candu acést'a s'a recitu, — inmoindu mai antaiu metas'a in apa de allaunu-baga-o acolo si-o lasa se stee asié 2—3 ore Spala apoi matas'a cu saponu bunu si-o limpediesce in apa de riu si punendu-o dupa-acea se se usce bine, matas'a va fi gat'a.

Cum vei vapsi metas'a in colóre de citronu?

Déca voesci a dá matasei o colóre galbena de citronu, trebe se o fierbi mai antaiu in apa de allaunu cu arsenicu albu, prin care chemia vei capeta o colóre galbena feliurita; celu mai bunu medilocu inse de-a vapsi matas'a in colóre galbena de citronu, este de-a o ferbe in fluidu de flori galbene.

Cum se se vapsesca 22 coti de de metasa, cu colóre galbena de pomarancia?

Mesteca la olalta unu 8 allaunu, 7 loti de tirigia alba, unu lotu salpetru, 1/2 lotu de salamiacu si le fierbe asié o ora. In alta apa curata бага apoi pentru colórea galbena 8 polomida seu flori galbene si 2 loti lesia tare; lasa se fierba 1/2 ora vapsel'a cea galbena, ca astufeliu se devina mai stralucinda. Déca nu voru fi de ajunsu 5 cofe din lesia acést'a, mai adauge inca vre-o 2—3; déca vrei se dai apoi metasei colórea portocalia, vapsesce-o dupa ce si-a capetatu colórea lustra galbena. Vapsindu-o galbena, бага-o in apa curata, prospeta; fierbe dupa-acea firnaleocu intru-o 1/2 ora in oia curata de lutu; de va sta vre-o 3—4 ore dupa ce o-ai fiertu, va fi cu-atat'a mai tare; candu incepe ap'a se fierba in caldare. бага in ea diumatate din vapsel'a de firnaleocu si unu lotu de rosiela buna si p'atát'a c'urcume si-unu diumetate lotu de zinoberu pisate tote bine laolalta; lasa se fierba apoi acolo matas'a 1/2 ora, apoi o pune se se recesca; dupa acést'a бага cea'a diumatate din firnaleocu, mai бага si unu lotu de tirigia arsa si salpetru si 1/2 lotu de allaunu arsu; torna si doue cofe pline de lesia tare si dupa ce mai incingi metas'a in acést'a, aceea va capeta o colóre frumósá de pomarancia; ér déca colórea va fi pré vioia, e semnu, ca vapsel'a de firnaleocu e pré pucina.

Elena Baiulescu.

Gácitura de siacu.

De Avramu Gozanu.

escu	me	cu	ri	scitu	la	câ,	mi
dan-	ci-	vo-	nu-	Dar	fe-	Lini	Nici
su-	se	ni-	vo-	po-	mi-	nu-	mi-
tu;	sa	Me-	e-	mi-	iâ	tia,	tia,
moru	ne-	na-	de	tu,	tu	te	a-
su	Nu	ti-	câ,	tur-	vu-	me	ce-
to-	Am'	de-	Nam	Nu	rul	la	fór-
gan-	mul-	ru,	o	scu	ma	mai	se

Se póte deslegá dupa saritur'a calului.

Deslegarea gáciturei de siacu din nr. 47 :

Audi draga 'n departare
Dob'a chiama pe soldatu,
Inc'o dulce 'mbratâsiare,
Inc' unu dulce sarutatu!
Aide, mandr'a mea iubita,
Nu plecá privirea 'n josu,
Vedi cum lun'a aurita
Ne zimbesce amorusu.

Odobescu.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele : Septimi'a Popoviciu, Anastasia Leonoviciu, Ana Popescu, Maria Ardeleanu, Nina Muresianu, si de la dlu St. B. Popoviciu.

Deslegarea gáciturei de semne din nr. 46 amu mai primit'o de la dómn'a An'a Basi'a si de la dlu Stefanu B. Popoviciu.

POST'A REDACTIUNEI.

Cu numerulu venitoriu se va incheia anulu curinte. Ne rogamu de renoirea grabnica a pronumoratiuniloru.

Eufemia nu e completa, i lipsesc conclusiunea-

Canteclul amorusu nu se póte publicá, tramite-ni altele, cari dóra ti-au sucesu.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu : **IOSIFU VULCANU.**

S'a tiparitu in Pest'a 1867. prin Alexandru Kocsi (in tipograf'a lui Érkövi, Galgóczi si Kocsi.) Piat'a de pesci Nr. 9.

Alaturamu col'a de prenumeratiune ladiuariulu „Albina.“